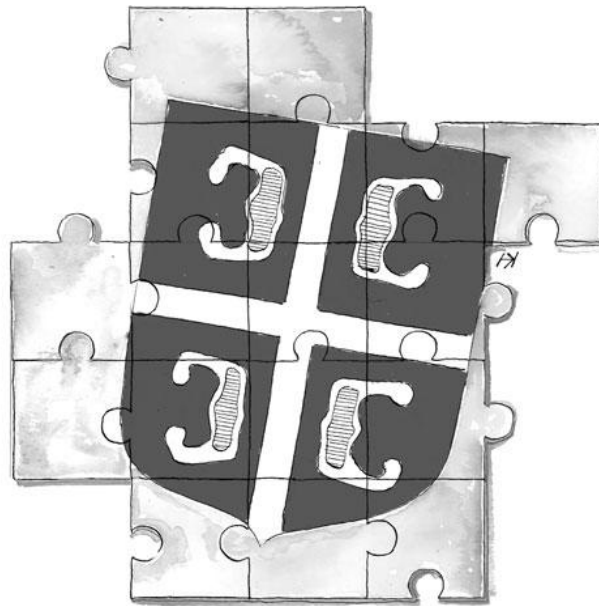

Завештање се мора поштовати

јан 11, 2017

Мирољуб Јевтић

Уосталом, и комунистичка Југославија је своју војску назвала Југословенска народна армија. Није је назвала Народна армија Југославије. Откуда сада то да се војска зове Војска Србије уместо Српска војска

Свето Јеванђеље по Јовану почиње овако: „У почетку бјеше ријеч и ријеч бјеше у Бога и Бог бјеше ријеч.”

Сигурни смо да нема никог ко неће одмах разумети да је све у језику и оном што нам се језиком поручује. Зато је борба да се речи употребе на корист онога који их изговара беспопштена и води се по сваку цену.

Стога сви они који хоће да се изборе за неку идеју настоје на све могуће начине да језиком убеде примаоце поруке да су они у праву, а они други у криву. И зато свака реч има своје прецизно значење и ако се само мало изокрене ред речи или облик у коме се изговара, порука добија други смисао. Рецимо, Војска Србије. Ко се имало сећа рововске борбе око уставних формулација приликом писања садашњег устава, сетиће се колико је времена и снага потрошила уставна комисија око тога како ће се звати војска.

Они којима је било до историје и традиције упињали су се из петних жила да се војска зове Српска војска, јер је она настала из војске Карађорђевић устаника. А та војска није била војска Србије, јер Србија није административно ни постојала. Била је подељена између различитих исламско-османских пашалука који су је насилно освојили и имали за циљ да је за сва времена сатру и никада јој не дозволе да се обнови.

Дакле циљ те војске био је да ослободи Србију и поново јој врати стару славу. Српска војска дакле претходи Србији и она ју је родила. На пример, преци прешевских Албанаца су тада као муслимани били војни обвезници који су после халифиног позива на џихад сматрали својом верском дужношћу да ту неверничку православну српску војску униште и не дозволе да се Србија обнови. Зато су здушно учествовали у гушењу устанка 1813. Исто су се понашали за све време ослободилачке борбе Срба и нарочито у балканским ратовима када су подручја Прешева и Бујановца коначно ослобођена и припојена Србији.

И то су факти. Позивање на **Мишар, Хајдук Вељка** или **војводу Синђелића**, како се и у време ЈНА звала једна нишка касарна њих је увек подсећало на стихове песме посвећене томе јунаку: „**Ти си турске посекао главе, зато тебе Срби радо славе...**” Прешевски муслимански Албанци добро знају да се ово „турске” односи и на њихове претке и они вероватно не могу и неће, и то је њихово легитимно право, ту војску прихватити као своју. Наравно, не рачунајући изузетке, али као што знамо, изузеци само потврђују правило. Уосталом, и комунистичка Југославија је своју војску назвала Југословенска народна армија. Није је назвала Народна армија Југославије. И своју железницу је називала „Југословенске железнице”. Откуда сада то да се војска зове Војска Србије уместо Српска војска, или уместо да буде „Српска железница” како се нпр. зове „Бугарска државна железница”, ми имамо „Железнице Србије”.

Они који су се борили да се војска преименује у Војску Србије и који су на штету историје и правих интереса Србије победили, надали су се да ће се таквим актима прешевски муслимански Албанци приволети да прихвате грађански концепт. Не схватајући да никакав грађански концепт не може бити остварен у земљи која се зове нпр. Француска. Наиме, окрени-обрни, тамо је француски језик службени и сви остали су буквално самим тим дискриминисани, што се употребе језика тиче. И то је тако и не може друкчије бити док Французи, Енглези, Арапи, Кинези итд. не престану да постоје. А ко може да нам обећа да ће се то десити? Зато је више него правилно што је крагујевачко позориште схватило да има обавезу према своме оснивачу кнезу Милошу и вратило позоришту његово изворно име Књажевско српски театар Крагујевац.

Међутим, веома је необично да се Народно позориште у Београду оглушује о завештање свога оснивача кнеза Михаила. Свако ко уђе у хол позоришта види на десном зиду поред врата повељу оснивача, писану писмом које је претходило Вуковој реформи. А у тој повељи јасно пише да је књаз завештао зграду Српском народном позоришту. Дакле, то је његово име. Зато је неразумљиво зашто, садашњи глумци и уметнички ансамбл Опере и Балета не осећају моралну обавезу према оном ко им је дао могућности да своје врхунско умеће изразе и покажу народу, али и да зараде хлеб, и позоришту не враћају име које му је дао оснивач: **Српско народно позориште**? Наиме, то у овом случају нема никакве везе са нацијом, већ је просто обавеза да се оснивачу ода признање и театар назове онако како га је он назвао.

Професор универзитета и уредник часописа „Политикологија религије”